

Превод Библије краља Џемса **(King James Authorised Version)** Поводом 400-годишњице (1611-2011)

Радомир Ракић

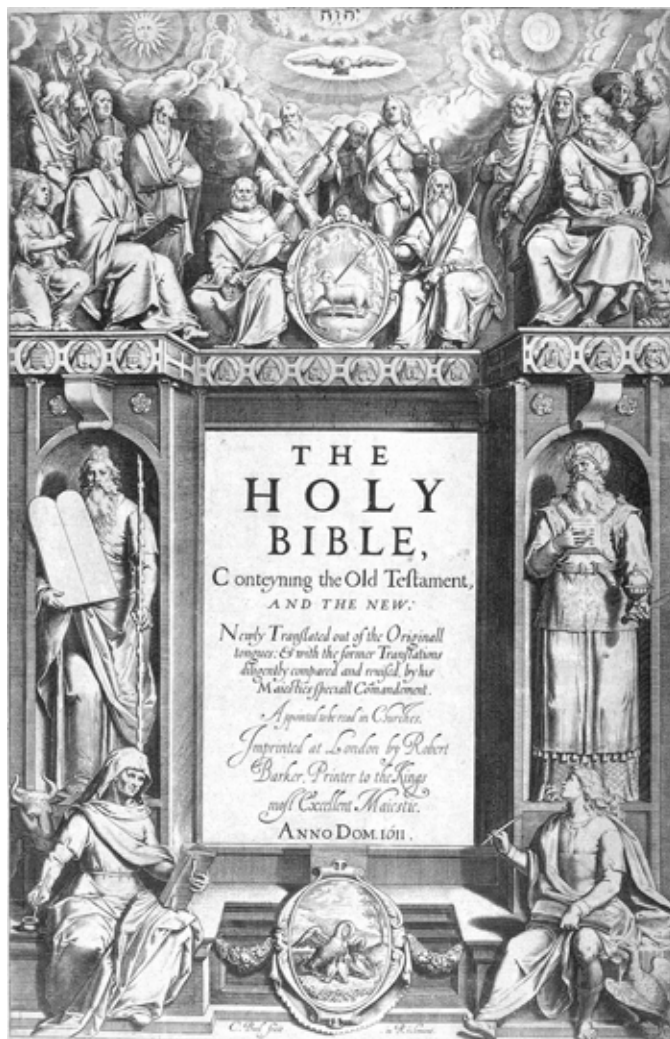
Протођакон при храму св. цара Константина и Јелене на Вождовцу у Београду
rrakic@sezampro.rs

Ретко који превод Библије у свету је могао опстати као стандардан и бити у богослужбеној и књижевној употреби два и по столећа као овај превод. И данас он је узор превођења светих текстова. Без њега је немогуће читати и схватити енглеску књижевност. Оно што је црквенословенска Библија у Словена, или Лутеров превод код Немаца, то је и Ауторизовани превод краља Џемса за Енглеze.

Историја

Следбеници Џона Виклифа (John Wycliffe) сачинили су у 15. веку прве потпуне преводе библијских књига на енглески језик. Ови преводи су одбачени и осуђени 1409. г., јер су виклифовци били ступили у општење с лолардима. Виклифова Библија је објављена пре изума штампарства, па ипак је била веома позната у народу преко рукописа и преписа, често с назнаком датума ранијег од оног кад је била осуђена, 1409. г. Пошто је као предложак овог превода стајала латинска Вулгата и као таква није садржавала хетеродоксна читања, у пракси није било начина којим би црквене власти могле разлучити одбачене од неодбачених верзија превода, па су из ових разлога многи католички коментатори 15. и 16. века (као Томас Мор/Thomas More) сматрали да ови рукописи Библије на енглеском представљају анонимни ортодоксни превод.

Године 1525. Виљем Тиндал (William Tyndale), савременик Мартина Лутера, сачинио је превод Новог завета. Тиндалов превод је прва штампана Библија на енглеском језику! Током наредних десет

Насловна страна Библије краља Џемса из 1611. године.

година Тиндал је ревидирао свој Нови завет у светлу библијске науке која је напредовала крупним корацима, па је започео превод Старога завета. Упркос неким лошијим преводилачким решењима, углед Тиндаловог рада и изврстан прозни стил учинили су његов превод незаобилазним полазиштем за све потоње преводе на рани енглески језик (1500-1800). Иако је Мајлс Кавердејл (Miles Coverdale) ове преводе 1539. г. благо редиговао и прилагодио, Тиндалов Нови завет и недовршени Стари завет постали су основица за тзв. Велику Библију (The Great Bible). Ово је био

први „ауторизовани превод“ који је објавила Енглеска црква почетком владавине краља Хенрија VIII. Кад је на престо дошла краљица Марија I (1533.г.), повратила је Енглеску цркву у општење с Римском црквом, и многи енглески верски реформатори избеглоше из земље, те су неки основали колоније у Женеви, која је под управом реформатора Жана Калвина постала међународно средиште протестантизма и библијске науке на латинском језику.

Ови енглески исељеници сачинили су превод познат као Женевска Библија (The Geneva Bible); њихов превод из 1560. г. представља ревизију Тиндалове Библије и Велике Библије на основу изворних језика. Ускоро по ступању на престо Елизабете I 1558. г., мане како Женевске тако и Велике Библије (наиме, Женевска Библија „није удовољавала еклисиологији и није одражавала епископално устројство Енглеске цркве и њена учења о рукоположеном свештенству“) биле су сасвим упадљиве. Године 1568. Енглеска црква је одговорила тзв. Епископском Библијом (The Bishops' Bible), што је била ревизија превода Велике Библије у светлу женевског превода. И мада званично усвојен, овај нови превод није успео потиснути женевски превод као најпопуларнији енглески библијски превод тога доба – мада и из разлога што је ова Библија штампана у великом формату и продавана по цени од неколико фунти (!). Услед тога, људи елизабетанског времена претежно су читали Свето писмо у женевском преводу – били су то мали формати, а продавани су по приступачној цени. Уз то, долазило је до све већег увоза римокатоличког превода Новог завета штампаног у Ремсу (Douay-Rheims) 1582. г., сачињеног према предлошку латинске Вулгате.

Маја 1601. шкотски краљ Џемс I присуствовао је генералној скупштини Шкотске цркве у цркви св. Колумбе у Бурнтисланду, где је изнет предлог да се сачини нови превод Библије на енглеском језику. Након две године дошао је на енглески престо. Новокрунисани краљ је сазвао конференцију 1604. г., те и овде буде истакнута погрешка за новим преводом с обзиром на запажене погрешке у ранијим преводима које је открило пуританско крило Енглеске цркве. Преводиоци су добили упутства управо у циљу ограничавања пуританског утицаја на нови превод. Бискуп Лондона је дао предлог да преводиоци не додају читања и примедбе на маргинама текста (што је био случај са Женевском Библијом). Краљ их је замолио да гарантују да ће нови превод удовољити еклисиологији Енглеске цркве и уполити речи и стручне изразе који одражавају традиционалну терминологију већ у употреби у црквама, рецимо, да се уноси реч „црква“ (church), а не „заједница“ (congregation). Нови превод треба да одражава епископско устројство Енглеске цркве и њена традиционална учења о рукоположеном свештенству. Текст Епископске Библије је служио као првенствени водич

за преводиоце, а сва имена библијских лица требало је задржати. При раду су консултовани и други преводи, па су у новом преводу примећени многи утицаји ранијих превода, те није ни чудо што Authorized Version (AV), одн. превод краља Џемса у самом поднаслову примећује да је текст „преведен са изворних језика, а с претходним преводима пажљиво упоређен и исправљен, по изразитом налогу Његовог Величанства“.

Посао преводјења обавили су 47 преводиоца, сви чланови Енглеске цркве и сви, осим једног, свештена лица. Библисти су радили у шест комисија, по две на Оксфордском и Кембричком универзитету и у Вестминстеру. У тим комисијама су седели стручњаци с пуританским склоностима, као и великодостојници. Четрдесет неповезаних примерака Епископске Библије из 1602. године специјално је одштампано како би преводиоци по маргинама могли изнети усаглашене измене. Комисије су радиле одвојено преведећи додељене им књиге да би касније упоредиле своје верзије и усагласиле коначни текст. За свој рад библисти нису били плаћени непосредно, већ је њиховим надлежним бискупима препоручивано да те преводиоце касније постављају на боље плаћене положаје кад се упразне. Неколицину њих су издржавали колеџи у Оксфорду и Кембриџу. Исте те године 22. јула краљ је послао писмо архиепископу Банкрофту с молбом да ступи у контакт са свима енглеским свештеним лицима како би са своје стране финансирани пројекат. Комисије за започеле с радом крајем 1604. Све комисије су завршиле с преводом додељених им књига до 1608. г., с тим да је комисија за превод „Апокрифа“ (двтероканонских књига) прва окончала свој посао. Ревизију превода је извршио Генерални одбор за ревизију превода у којем су радили врхунски стручњаци.

Штампана издања

Прво издање Ауторизованог превода (Authorized Version, AV) објавио је Роберт Баркер, краљев штампар, 1611. године као комплетну фолио Библију. Укоричена Библија је коштала 12 шилинга, а неукоричена 10. Услед финансијских проблема краљевог издавача и потоњих неспоразума са саиздавачем из Лондона, Кембрички универзитет је добио право да штампа исправљена издања 1629. и 1638. г. Издања код Баркера и у Кембриџу, иако су обојица штампали Библију из 1611. г., могу се разликовати према преводу Руте 3,15; код Баркера стоји: „он отиде у град“, а код другог: „она (Рута) отиде у град“. Ова два издања су у науци позната као „Мушка“ Библија и „Женска“ Библија (“He” Bible, “She” Bible).

Прво издање Библије краља Џемса је објављено пре него што је енглески правопис био стандардизован, па се дешавало да иста реч – и из

разлога простора (!) – буде писана другачије, тек да би се лакше napravila десна маргина. Интерпункција је била релативно чудна и разликовала се од данашње. Кад је требало уштедети у простору, коришћено је *ye* уместо *the*. Слагано је *А* уместо *an* или *am*, а *&* за *and* (“Though I speake with the tongues of men & of Angels...”, 1 Кор 13,1). С друге стране, на неколико места су уношене целе речи да би следећи ред био краћи, и лакше се запазио наредни одељак.

Као и ранија Велика Библија и Епископска Библија, и Ауторизовани превод је био “уређен да се чита у цркви“. Био је то том великог фолио формата, намењен богослужбеној употреби, а не приватном назидању, мада су ускоро уследили мањи формати. За разлику од претходне две Библије које су биле богато илустроване, у издању из 1611. г. није било илустрација осим илуминација испред наслова библијских књига и украшених иницијалних слова на почетку главе, као и, наравно, самог наслова књиге и наслова Новог завета.

Прво издање Библије је садржавало два предговора; први је Посвета (Epistle Dedicatory) „највишем и најмоћнијем Кнезу“ краљу Џемсу. Многа британска издања доносе ову Посвету, а не и јефтина издања, нарочито не она у Америци. Други предговор носи наслов Преводиоци читаоцу (The Translators to the Reader), што је дуг и стручан оглед који оправдава подухват новог превода. Истиче да циљ преводилаца није био да лош превод учини добрим, него, како се вели, „не поричемо, штавише, тврдимо и истичемо да и најлошији превод Библије на енглески сачињен од стране људи нашег позива ... садржи реч Божју, управо је реч Божја“ на енглеском.

Прво издање је садржавало и други апарат, као што је распоред читања Псалама на јутењи и вечерњи, календар, списак празника и светковина. Много тога је застарело прихватањем грегоријанског календара у Британији и њеним колонијама 1752. г., те данашња издања све то испуштају.

Да би се што лакше налазио одређени текст, свака глава је имала кратак садржај, што, наравно, није део библијског текста. Познији уредници су доносили и своје садржаје или их сасвим изостављали. Почетак смисаоног одељка унутар главе (нека врста зачала) означавао је посебним знаком, ¶.

Ауторизовани превод и његова рецепција

И док се имало на уму да Ауторизовани превод (AV) замени Епископску Библију као званични превод намењен читањима на богослужењима у Енглеској цркви, изгледа да он никад није био „озваничен“ (authorized), премда је општепознат у Уједињеном Краљевству као Authorized Version. Но, с обзиром на то да краљев штампар није више штампао Епископску Библију,

то је превод краља Џемса самим тим заменио стандардну Библију за чтенија у парохијским црквама Енглеске. У Молитвослову (The Book of Common Prayer) из 1622. г. текст из Ауторизованог превода је коначно потиснуо текст Велике Библије у јеванђелским и апостолским зачалима – премда се Псалтир у том Молитвослову и даље доноси према старом преводу.

Ствари су изгледале другачије у Шкотској, где је Женевска Библија већ одавно била стандардно Свето писмо Цркве. Тек 1633. г., поводом крунисања Чарлса I за краља Шкотске, штампано је шкотско издање Ауторизованог превода (AV). Уношење илустрација у том издању изазвало је критике римокатолика, противника верске политике овог краља, па и надбискупа кентерберијског Виљема Лода (Laud). Па ипак, званичан став је био у корист AV, те је нови превод остао једини у оптицају.

Још више времена је требало да нови превод пусти корена у народу, јер је Женевска Библија била и надаље популарна, па су велике количине увожене из Амстердама, где су и даље штампане с лажном назнаком лондонског издавача. Међутим, ако су се примерци Женевске Библије штампане у Лондону уопште и појављивали после 1616.г., архиепископ Лод је 1637. забранио њихово даље штампање или, пак, увоз. У првој половини 17. века о Ауторизованом преводу се углавном говори као о „Библији без белешки“ (The Bible without notes) за разлику од Женевске Библије која се наводила као The Bible with notes. За време Комонвелта Парламент је установио комисију са задатком да обави ревизију AV и донесе је с прихватљивим протестантским објашњењима, али је подухват напуштен кад се увидело да би ова објашњења удвостручила обим књиге. После Реформације Женевска Библија се сматрала политички неподобном и подсетником на одбачено пуританско доба. Тако је Ауторизовани превод постао једини превод у оптицају у народу енглеског говорног подручја.

Најспорије је ишло с прихватањем новог превода међу библијским стручњацима. Хју Броутон (Hugh Broughton), најуваженији енглески хебраист тога доба, већ 1611. г. штампа тоталну осуду новог превода, нарочито замеравући што су преводиоци прибегли дословном преводу. Волтонова Лондонска полиглата из 1657. г. уопште не узима у обзир Ауторизовани превод. Томас Хобс у Левијатану истиче да је латинска Вулгата стандардни текст Светога писма. Углавном је током 17. века остало на снази мишљење да, ма како је добро што постоји превод речи Божје на енглески, ипак је латински превод Вулгате стандардан за библијске тумаче и, уопште, за znalце тог језика.

Приликом штампања поткрале су се и грешке, па, рецимо, Библија из 1631. изоставља „не“ у 7. Божјој заповести: „Не чини прељубе“, па је названа „Злочестива Библија“ (The Wicked Bible). Било је и других штампарских

грешака сходно којима је и Књига над књигама добијала имена, па и услед грешке у садржају главе! Отуда је било покушаја да се исправе штампарске грешке и преводилачки превиди – њих 200 на броју - мада је Парламент доносио сходну одлуку.

До прве половине 18. века Ауторизовани превод је постао једини неприкосновени енглески превод у употреби код протестаната, а био је толико доминантан да је Римокатоличка црква у Енглеској објавила 1750. г. исправку Ремске Библије из 1610. г. која је била много ближа AV неголи у свом првобитном издању. Током 18. века Ауторизовани превод је потиснуо Вулгату као стандардни превод Библије за енглеске стручњаке, теологе и свештенство, и доиста се почео држати, код неких, за сами богонадахнути текст, те је сваки покушај на измени текста сматран богохулним.

Стандардни текст из 1769. године

До средине 18. века широка распрострањеност разних модернизованих штампаних издања AV, уз све већи број штампарских грешака, достигао је тачку нетолеранције, па су водећи универзитети у Оксфорду и Кембриџу подузели усаглашавање стандардног текста. Најпре је Кембрички универзитет 1760. г., - након 20-годишњег рада – објавио једно издање, а Оксфорд своје 1769. г. Наравно, постигнута су разнородна језичка побољшања, већ према стању нормативног енглеског језика тога доба. Као и издање из 1611, и оксфордско је садржавало „Апокрифе“ (другоканонске књиге). Управо то издање је данашњи стандардни текст. У међувремену је било студијских издања (кембричко, тзв. Параграфска Библија из 1873. у редакцији библисте Скрајвинера (H.F.A. Scrivener) и Оксфордска Библија из 1833. г.).

Од 1769. г. текст Ауторизованог превода је остао непромењен, и од тада је, захваљујући усавршеном штампарству, Библија у овом преводу штампана у огромним тиражима, па је постигла апсолутни пријем у енглеском протестантском читалаштву. Нови преводи у другој половини 20. века донекле су потиснули њену 250-годишњу доминацију (отприлике од 1700. до 1950), мада постоје групе људи – понекад назване покрет „Једино Библија краља Џемса“ – које не одобравају било шта несагласно са Ауторизованим преводом.

Предлошци превода

Као и Тиндалова и Женевска Библија, и Ауторизовани превод је сачињен с јеврејског и грчког, премда уз повремене увиде у Вулгатин текст; две апокрифне књиге преведене су с латинског. За Нови завет коришћен је

кодекс Теодора Безе из 1598/9. г. или још ранији тзв. *Textus receptus* париског издавача Стефана Лангтона из 1550. г., који доноси и латински текст Новог завета. Приметити је да су преводиоци током рада водили све разговоре и дискусије на латинском! Примећујемо такође да је 80% новозаветног текста у Ауторизованом преводу остало непромењено из Тиндаловог превода.

Апокрифне књиге су превођене са превода Седамдесеторице, тзв. Септуагинте, углавном с текста Старог завета који доноси Антверпенска полиглата, уз знатно праћење Вулгатиног текста, као и Јунијусовог превода тих девтероканонских књига. Пошто нису имали грчки изворник за 2 Јездрину и Молитву Манасијину, преведене су с латинског.

Стил и правопис

Првенствена брига преводилаца је била да пружи Библију која би била веран превод, достојанствена стилем и пријемчива у народу. У доба брзих језичких промена преводиоци се избегавали савремене идиоме, дајући предност речима које су већ у њихово време биле донекле застареле, па тако имамо: *verily, lo, and it came to pass*. Заменице *thou/thee* у једнини и *you* у множини доследне су спроведене, премда је *you* почело да се употребљава у народу уместо заменице *thou*, нарочито ако би се обраћало вишем лицу у друштву (посведочено још код Шекспира). Опет у множини лична заменица 2. л. гласи *ye* (*Ye are the light of the world*, Мт 5,14). Наравно да је и присвојна заменица 2. л. једн. гласила *thy, thine* (*Thy kingdom come*, Мт 6,10). Преводиоци су били свесни да изворни језици јеврејски и грчки познају разлику између једнине и множине личне заменице 2. л., па су се тога и држали, не осврћући се на то што је у њихово време лична заменица 2. л. мн. *you* почела да потискује *thou* као личну зам. 2 л. једн.; њима је било стало до тога да се направи разлика између једнине и множине у обраћању, па су настојали на верном преносу оригинала. Да је ово добро, илустроваћемо следећим стихом: “*THOU shalt speak unto him, and put words in his mouth, and I will be with THY mouth, and with his mouth, and will teach YOU what YE shall do*” (Ех. 4,15). *THOU* се односи на Мојсија, а *YOU* на народ.

Избегавана је заменица 3. л. средњег рода *its*, па се употребљава старији облик *his*, нпр. Матеј 5,13: “*if the salt have lost his savour, wherewith shall it be salted*”, или се другде сусрећу: *of it, thereof* или тек *it*. Други показатељ лингвистичког конзерватизма је доследна употреба *-eth* у 3. л. једнине презента, као у Матеј 2,13: “*The Angel of the Lord appeareth to Joseph in a dream*”. У 2. л. једн. презента имамо завршетак на *-est: speakest*. Дакле, преводиоци су давали предност данас неутралном облику

релативне заменице *which* за жива бића уместо *who, whom*, па у Оченашу читамо: *Our Father which art in heaven*. За нас данас су чудни облици неправилних глагола, па имамо у Past Simple Tense-у: *spake (spoke)* (while Jesus spake these things unto them, Мт 9,18); *he saith (said)* unto them; Present Perfect Simple Tense: *are come* уместо *have come*; *he hath girded himself* (Пс 93,1); *when thou hast shut thy door* (Мт 6,6); затим: *repent ye*; *praise ye the Lord* (Imperative); *when Jesus was entered into Capernaum* (Мт 8,5); *they were departed*; *when Jesus was come into Peter's house* (Мт 8,14); *why doth this generation seek after a sign* (Мт 8,12); итд.

Језички стручњаци наводе речи које данас или имају друго значење или су сасвим застареле, као: *carriages* (Acts 21,15) = *baggage*; *devotions* (Acts 17,23) = *objects of worship*; *conversation* (Gal 1,13) = *conduct*; *meat* (Mt 3,4) = *food*; *room* (Lk 14,7) = *seat*; *scrip* (Mt 10,10) = *bag*; *take no thought* (Mt 6,25) = *be not anxious*; *noised* (Acts 2,6) = *reported*; *quick* (Heb 4,12) = *living*; *prevent* (1 Thess 4,15) = *precede*; *let* (2 Thess 2,7) = *restrain*; *leasing* (Ps 4,2) = *lying*, etc.

Старозаветни тетраграм (ЈНВН) преводи се као „the LORD” (у каснијим издањима с малим словима као *Lord*), или “the LORD God”, а на четири места као Јехова (*Jehovah*) (Изл 6,3; Пс 83,18; Ис 12,2 и 26,4), од чега потиче и погрешно читање суштинског, генеричног имена Божанства.

Украс овог превода је његова верност оригиналу, изворним језицима, али и читљивост и лакоћа памћења прочитаног. Овоме доприноси и чињеница што је изнађено да преводиоци воле једносложне и двосложне речи, па наводе као пример Псалм 23. у којем од 119 речи, само је 24 са више од слога, а свега пет са више од три слога! Или, пак, одељак код Луке 12,15-21 (прича о безумном богаташу), где од 157 енглеских речи, само је 22 са више од два слога. Стручњаци који су избројали нове речи из Ауторизованог превода наводе да је Виљем Шекспир употребио 21.000 енглеских речи, а превод краља Џемса свега 5.000, од чега је далеко више употребљено у Старом завету – 5.642, а у Новом око 4.800.

Ауторизовани превод је био више латински упливисан неголи ранији енглески преводи, што треба приписати преводиоцима, међу којима су неки боље писали на латинском него на енглеском (!), па су радије доносили јеврејска лична имена преко Вулгате, него преко јеврејског оригинала, па имамо *Elias*, *Jeremias*, а не *Elijah*, *Jeremiah*.

Утицај овог превода

Тек 1661. г. Ауторизовани превод се почео употребљавати као текст за јеванђелска и апостолска зачала (читања на богослужењима) у *Book of Co-*

тмон Prayer, док превод Псалтира никад није заживео као богослужбени превод (доноси се из Епископске Библије). Тек је издање из 1769. г. са својим исправљеним правописом допринело да се промени јавно мњење и прихвати превод по налогу краља Џемса као ремек-дело енглеског језика. Већ пре 19. века могло се за овај превод рећи: „животан на уву, као незаборавна музика, као звоњава црквених звона, што обраћеник никад не може сметнути с ума“; „јединствени највећи споменик енглеског језика“. Један лингвиста је писао: „Непорецива предност превода краља Џемса јесте његов стил... Људи који су га сачинили нису имали намеру да изграде књижевно класично дело ... Међутим, свакако су урадили једно: саставили су можда једино класично дело које је у стању да произведе комисија!“ Х. Л. Менкен (H. L. Mencken), иначе нерасположен према хришћанству, забележио је да је ово „несумњиво најлепша књига на свету“. Лингвиста Марио Пеј (M. Pei) примећује: „Библија краља Џемса и Шекспир заједно дали су барем половину наших језичких клишеа и устаљених фраза“. Оно што чини овај превод драгоценим јесте његова елеганција. „Библија има ритам, уравнотеженост, достојанственост, и снагу стила која нема паралеле у другим преводима“. Други истичу споменути осећај лакоће памћења и држања у меморији прочитаног: „Ни један други превод не остаје тако дуго у мислима као превод краља Џемса“. Једноставно, за овај превод се вели да је то „књига која је променила свет“. Колико ли су уметници осликала надалеко чувених дела која красе уметничке галерије и светске музеје! А шта казати о композиторима који су се управо надметали ко ће компоновати бољу оперу, ораторијум, канцону, божићну песму, пасију, Аве Марија... Та уметничка дела инспирисана овим преводом Библије немогуће је набројати.

Заиста, кад су 1620. г. енглески пионери исељеници (Pilgrim Fathers) кренули у Америку, нису се од ове Библије одвајали, нити кад су проходили дуги историјски пут колонизације у Азији и Африци, посебно преко Источноиндијске компаније, и кад су откривали Аустралију и Нови Зеланд, да би иста та књига учила их демократији, људским правима, укидању ропства и успостављању праведног друштва. Уз то, превод краља Џемса је био најмоћнији обједињујући чинилац у енглеском говорном свету, распрострањом по свим континентима!

Ауторизовани превод је назван „најутицајнијим преводом најутицајније књиге на свету, у којој се садржи најутицајнији језик“, „најважнијом књигом у енглеској религији и култури“ и „најславнијом књигом енглеског говорног подручја“. Енглеском језику је подарио 270 идиома, више неголи било који други књижевни извор понаособ, па више и од Шекспира. И премда је Ауторизовани превод умањио свој ранији монопол у енглеском

говорном свету – на пример, Енглеска црква препоручује и још шест других превода – то је и надаље најпопуларнији превод у САД, посебно међу евангелицима.

Ове 2011. године издавачка кућа Зондерван је објавила *The Holy Bible: 1611 King James Version 400th Anniversary Edition* као делимично репринт издање ове Библије из 1611. г. Друштво Библије краља Џемса објавило је *The King James Audio Visual Bible: 400th Anniversary Free Download Edition*.

+ + +

С пуним правом превод краља Џемса (у ствари, „по налогу краља Џемса“!) окарактерисан је као „најплеменитији споменик енглеске прозе“. Његови ревизори из 1881. г. изразили су дивљење на „његовој једноставности, његовом достојанству...“ Као ни једна друга књига, превод је ушао у изграђивање личног карактера и јавних установа народâ који говоре енглески. Енглеска књижевност, а нарочито песништво, не може се схватити уколико се не чита овај превод; посебно не песничке реминисценције. На пример, узгредни спомен библијских личности или пак догађаја с карактеристичним особинама: Метусалемов век, Јовова патња, Самсонова магарећа кост, Гедеоново гувно, гора Морија, Сион, Рута која влата, Финесова ревност, Петрово одрицање, филистејска особина, Јона у утроби морске немани, итд. итд. Без Библије краља Џемса не могу се схватити Милтон, Текери, Дикенс, По, Стивенсон, Хоторн, Торо, Т. С. Елиот и многи други.

До средине 19. века, развој библијских студија и откриће многих рукописа старијих од оних на којима је био заснован AV, јасно је показало да је пропустило било прилично много и да су они толико озбиљни да је све то захтевало ревизију тог превода. Овај посао је започет 1870. г., по одобрењу Енглеске цркве. Ревидирани превод је објављен 1881-1885. г. Америчка верзија овог превода је штампана 1901. Године 1928. превод је постао власништво Цркава у САД и Канади оличених у Савету преко Одбора за хришћанску наставу. Савет је формирао Комисију која је требала да даље ради на усавршавању америчке верзије превода (*American Standard Version*). Нова верзија превода је прихваћена 1937. г. од Савета с напоменом да та верзија садржи резултате најсавременије науке што се тиче смисла Светога писма, задржавајући при том дикцију енглеског језика која је прилагођена употреби на богослужењима и приватним молитвама и чувајући, колико је то могуће, квалитете који су Ауторизованом преводу уступали врхунско место у енглеској књижевности. Нова исправка превода с споменутих смерницама, тзв. Ревидирани стандардни превод (*Revised Standard Version*,

RSV), Новог завета је објављена 1946. г., а цела Библија 30. септембра 1952. г. на дан Светог Јеронима, заштитника преводилаца на Западу.

Поред ревизије канонских књига радило се на критичком издању енглеског превода тзв. апокрифних књига (у Православној и Римокатоличкој цркви се оне сматрају другоканонским: Товит, Јудита, Макавејске књиге, Премудрости Соломонове, Премудрости Исуса сина Сирахова, Варух, Јеремијина посланица, 151. псалам и др.). Превод ових књига је објављен 30. септембра 1957. г., такође на празник Светог Јеронима.